

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

Emeljük a gyengébben teljesítő dolgozókat az élmunkások színvonalára

A Dimitrov gyár pártbizottságának kezdeményezése

Tegnap, a Dimitrov-gyár pártbizottságának javaslatára munkaköltségvetést tartottak, melyen részt vettek a pártbizottság tagjai, az üzem technikai vezetői, valamint a különböző részlegek vezetői. Az ülésen ismertették a gyár munkaköltségvetésének az évben elért eredményeit. A gyár munkásainak, technikusainak és mérnökeinek kelkes munkája elismeréseként az év első felében a Dimitrov-gyár országos versenyzését nyert.

A munkaköltségvetés — amelyet Borota Gheorghe elvtárs, a pártbizottság helyettes titkára nyitott meg — kitűnt, hogy az eredményekhez nagymértékben hozzájárultak a különböző részlegek sikeresen tevékenykedő brigádok és munkacsoportok.

Az elmúlt évhez viszonyítva — amikor még előfordult, hogy egyes munkacsoportok és brigádok lemaradtak a tervteljesítéssel — ebben az évben már kivétel nélkül minden brigád, minden csoport hónapról-hónapra teljesítette, sőt túlhaladta a termelési tervét.

Bosneac Gheorghe elvtárs, a gyár igazgatója, a többi között rámutatott, hogy az elmúlt évhez viszonyítva, idén jelentős mértékben javultak az egyéni teljesítmények is. Bizonyított erre az is, hogy mintegy 5 százalékkal csökkent a gyengébben teljesítő dolgozók száma. Ez annak tulajdonítható, hogy a pártbizottság és a technikai vezetőség, szemellett tartotta a munkalegységek megerősítésének kérdését és foglalkozott a dolgozók szakmai nevelésével.

A pártbizottság és az üzem technikai vezetősége azonban nem elégedett meg az elért eredményekkel és tervbe vette olyan intézkedések megvalósítását, amelyek további javuláshoz vezetnek. Így született meg az üzemi pártbizottság kezdeményezése, amely előírja az AZ ÖSSZES GYENGÉBBEN TELJESÍTŐ DOLGOZÓK MEGSEGÍTÉSÉT, HOGY AZOK

AZ ÉLMUNKÁSOK SZÍN-
VONALÁRA EMELEDJENEK.

Az egybegyűlt részlegvezetők értékes javaslatokkal egészítették ki a pártbizottság kezdeményezését. Guttmann Lajos elvtárs az e téren szerzett saját tapasztalatait ismertette, majd rámutatott, hogy a nagyobb létszámú munkacsoportok helyenként csökkentik a részleg egész teljesítményét. A magyarázat abban áll, hogy egyes munkások még másokra hárítják a munka nehezét. Ezért javasolta: létesítsenek kisebb termelési munkacsoportokat, mert ezáltal a csoporttagok jobban ellenőrizhetik tevékenységüket.

Durghiu Nicolae elvtárs javasolta, hogy a részlegek megszervezett bizottságok beáramlását foglalkozzanak az üzemben alkalmazott dolgozókkal. „A forgószámla részlegén — mondotta — az utóbbi időben mintegy 200-al növekedett a dolgozók létszáma, ezért szükséges, hogy nevelésükkel, szakmai képzésükkel szervezett formában foglalkozzunk”.

Az egybegyűlt javaslatokkal kiegészítették a kezdeményezést és lelkesedéssel vállalkoztak annak gyakorlati kivitelezésére. A kezdeményezés sikeres gyakorlati alkalmazása érdekében a részlegvezetők széleskörű kollektívát létesítenek az általuk vezetett üzemosztályon, melyek a részlegvezető és egy pártbizottsági tag — aki a részleg munkájáért a pártbizottság előtt felel — irányításával tevékenykednek. Gondoskodnak arról, hogy a bizottságok tagjai külön-külön foglalkozzanak egy-egy gyengébben teljesítő dolgozóval, hogy azokat az élmunkások színvonalára emeljék.

Az RMP KV december 3-5-i plenáris ülésén előterjesztett jelentésben Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs rámutatott: „Az ipari és mezőgazdasági termelés jelentős növekedésével, az építkezések és más népgazdasági ágak fejlődésével

kapcsolatos feladatok teljesítése érdekében ELOIRANYOZ-
ZUK AZ ALKALMAZOTTAK SZÁMÁNAK NÖVELESÉT TOBB MINT 160.000-REL”.

Ezért szükséges, hogy a jelenleg gyengén teljesítő dolgozókat az élenjárók színvonalára emeljék és ilyen módon a jövő évben már ezek is segíteni tudják a termelésben ugyanannak bekapcsolódó dolgozókat.

R Ö P G Y Ű L É S E N

A Dimitrov gyár befejező részlegén a napokban röpgyűlést tartottak a dolgozók. Az élmunkások, szakemberek különböző figyelemmel hallgatták Petran Traian agitátor szavait, aki felolvasta az RMP KV december 3-5-i plenáris ülésének határozatait. A röpgyűlés után a dolgozók kettes-hármas csoportokban beszéltek meg, hogyan szervezzék meg munkájukat további megtakarításokért, a határozatból rájuk háruló feladatokat valóra váltásáért.

Fellendült a pionir-tanácsok munkája

Városunk valamennyi iskolájában az idei tanévben is megalakult a 15 tagú pionirtanács. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy a tanácsok munkája fellendült, s ez érezhető a pionir-szervezetek életében is. A napokban gyűlést tartott a pionir-tanácsok tevékenységét ellenőrző bizottság, ahol elemezték az eddigi munkát és a vezetőség által összeállított 1959—1960 évre szóló munkatervet.

Különösen szép eredmények mutatkoznak a 18. számú általános iskola pionir-egységében. Todose Ioan elvtárs, az

iskola pionir tanácsának elnöke ismertette tervüket, melyből kitűnt, hogy a pionir-tanács minden tagjának megvan a határidőre kitűzött feladata. Feladataikat eddig sikerült maradéktalanul teljesíteniük. Rendszeresen részt vesznek a csoport, osztály és egység-összejöveteleken, a hazafias munkákban, ellenőrzik a tanulók és pionirok tanulmányi előmenetelét, segítik, ahol segítségre van szükség. Szabadidőben pedig, főleg vasárnapokon, közös kirándulásokat, filmvetítést, könyvolvasást és egyéb

hasznos akciót kezdeményeznek.

Az 1959—1960-as iskolai évben számos találkozó szervezésében a pionir-tanácsok aktív szerepet játszottak. Az év folyamán meglatogatták a Dimitrov, Ranghet, Téba, November 7, Refacerea gyárakat, valamint a Görögül anyagokat javító műhelyeket. A 14. életévüket betöltött pionirokat előkészítik az IMSZ szervezetbe való felvételre. A tavaszi szünetben pedig kirándulnak a szolymosi és világosi várba, valamint Resicára.

A pionirtanácsok munkáját ellenőrző bizottság egyik tagja, Biró Béla elvtárs, felszólalásában megemlítette, hogy nagy fontosságúak a pionir-szervezet által rendezett témás összejövetelek. Elmondotta, hogy nemrégiben részt vett egy ilyen összejövetelen, melyet az utazda 6-os számú Középiskola VII. osztálya rendezett. Friedrich Schiller, a nagy német költő születésének 200. évfordulója alkalmából.

Biró elvtárs elmondta még, hogy a pionirtanács tagjainak vezetésével, irányításával más is lehet, sőt kell hasonló témás összejövetelek rendezni. Alkalmat nyújtanak erre a különböző évfordulók, események s illy módon nagy mértékben hozzájárulnak a pionirok hazafias neveléséhez, tudásuknak gyarapításához, általános műveltségük fejlesztéséhez.

S. M.

Újabb közlekedési gépszállítvány Indiának

Mint ismeretes, országunk közlekedési felszereléseket gyártó nagy üzemel már sokszáz tonna közlekedési berendezést szállított Indiába, ahol közlekedési közreműködésével a Ploesti tartományi telejani gépipari üzem a napokban le szállította az indiai rendelés első tételét.

Lapunk tartalmából

— Hogyan gondozzák a lakásokat Aradon? 2. old.
— Tanulnak a kollektivisták? 2. old.
— A félvezetők alkalmazása 2. old.
— Hazai gépeken nagyobb a teljesítmény 2. old.
— Teljesítsük maradéktalanul az állati termékek szerző-
dését 2. old.

— Hogyan gondozzák a lakásokat Aradon? 2. old.
— Tanulnak a kollektivisták? 2. old.
— A félvezetők alkalmazása 2. old.
— Hazai gépeken nagyobb a teljesítmény 2. old.
— Teljesítsük maradéktalanul az állati termékek szerző-
dését 2. old.

— Hogyan gondozzák a lakásokat Aradon? 2. old.
— Tanulnak a kollektivisták? 2. old.
— A félvezetők alkalmazása 2. old.
— Hazai gépeken nagyobb a teljesítmény 2. old.
— Teljesítsük maradéktalanul az állati termékek szerző-
dését 2. old.

A jövő évre termelnek

A Bernáth Andor gépjármű központban a közelmúltban be-
futottak az első megrendelések az 1960-as évre. A vállalat 1-es számú részlegén már e megrendeléseken dolgoznak. A Bernáth Andor szorgalmas munkaközössége ugyanis még október 10-én teljesítette összeszerelési és áruátviteli tervét. Arra számítanak, hogy december 20-ig eleget tesznek a választékos terv előírásainak is.

A Bernáth Andor gépjármű központban a mezőgazdasági öntözöberendezések gyártásánál újra tervezik, korszerűsítik a régebbi géptípusokat. Az újratervezés alkalmával igen fontos szempont a gépek önköltségi árának csökkentése.

Az új típusú öntözöberendezésekre műtrágyával megtöltött tartályt szerelnek. Az öntözésre szánt víz a tartályon halad keresztül, feloldja a műtrágyát s a vízzel együtt a földre szórja. Másik ötletes megoldás révén feleslegessé válik az öntözöberendezések szivattyújának kizérővel történő meghajtása,

egy forgórész segítségével ugyanis a szivattyú önműködően beindítható.

A gépjármű központ tervezői megoldást találtak az öntözöberendezések vontatásához eddig szükséges traktorok helyettesítésére is. A szivattyú berendezés motorját, némi változtatásokkal önvontatásra alakították át.

Művelődési kör nyílt

A szentandrási kultúrtházban keretében új művelődési kör nyílt. A kört látogató 60 kollektivisták nagy érdeklődéssel hallgatta „Az anya és a gyermek iránti gondoskodás a népi demokratikus rendszerben” és „Az orvostudomány a nép szolgálatában” című előadást.

A világosi szövetkezet munkájáról

A világosi fogyasztási szövetkezet dolgozói állandó felvilágosító munkát végeznek a

községben, hogy minél több lakost vonjanak be a szövetkezet tagok sorába. Jelenleg 4300 taggal és több, mint 530.000 lej alapítvánnyal rendelkezik a szövetkezet. Ezáltal nem szorul többé kölcsönre, hanem ügyvitelét saját pénzügyi alapjaival biztosítja.

A szövetkezet tíz egységgel rendelkezik. Ezek az elárusító egységek egymással versengenek. Az üzletvezetők arra törekednek, hogy a keresletnek megfelelő áruval lássák el a lakosokat. Mivel az utóbbi időben jelentős mértékben bővült az áruk választéka és a minőség is napról-napra javul, egyre több vásárló keresi fel a szövetkezet üzleteit. Ennek tulajdonítható, hogy számos elárusító egység már teljesítette az évi tervét.

Terebent Valeriu üzletfelelős elárusító egysége évi eladási tervét 18 százalékkal, Maurer József 16 százalékkal, Varga Gáboré 9 százalékkal, Tumele Józsefé 8 százalékkal, Ludae Ioné pedig 5 százalékkal haladta túl.

A szövetkezet elárusító szellemiellátásában foglalkoztatja az áruk szállítási és kezelési költségének csökkentése. Már eddig is jelentős megtakarítást ért el a takarékos gazdálkodással.

Világoson a lakosok elismerésével beszélnek a szövetkezet egységeiben dolgozók munkájáról. A szövetkezet vezetősége, az összes szövetkezeti dolgozók azon fáradoznak, hogy elegendő mennyiségű és jóminőségű árucikkel lássák el a dolgozó parasztokat.

Túllépték az évhatárt

Az IOIE dolgozói a szocialista versenyek eredményeképpen, a belső erőforrások feltárásával és hasznosításával december 8-án befejezték évi tervüket.

A Helyiipari Vállalat vezetői seregükben értesítették a városi pártbizottságot erről az

eseményről. Ugyanakkor megemlékeztek, hogy az 1959-es év hátralévő napjaiban minden részlegen további erőfeszítéseket tesznek a dolgozók, hogy minél nagyobb termelési sikereket érjenek el és még tovább növeljék a tervben felüli megtakarítások összegét.

Jelentősen túlhaladják évi feladataikat

A Városi Közüzemek szorgalmas munkaközössége november 20-án teljesítette évi tervét. A teljes 11 hónap eredményeinek összesítése nyomán kiderült, hogy december 1-ig a közuti szállítási autobus-részlegén 48 ezer kilométerrel többet tettek meg, mint amennyit évi tervük előírta. A személygépkocsiknál 28 ezer kilométerrel léptek túl az előírányzatot. A műanyag-osztályon, ahol a perselyeket és féktuskókat készí-
tik, december első napjáig már 4 százalékkal haladtak túl évi előírányzatukat.

Mindezek a sikerek arra engednek következtetni, hogy a Közüzemek munkaközössége december utolsó napjáig jelentősen túlhaladja évi tervelőírányzatát.

November 20-ig megvalósították az egész évre vállalt 642 ezer lej tervben felüli megtakarítást. A Közüzemek dolgozói elhatározták, hogy tovább folytatják a takarékoskossági mozgalmat és az esztendő végéig újabb 100 ezer lejt takarítanak meg. Mindezt jól bevált műszaki-szervezési intézkedésekkel, a fájlagos anyagfogyasztási norma csökkentésével (főként ami az üzemanyagot és villanyenergiát illeti) s nem utolsósorban néhány részleg jövedelméből tételével érték el.

ÚJ MÓDSZERREL

Neaga Maria, a December 30-ig gyár főnöke, új módszerrel dolgozik. Munkáját a kiegyensúlyozottság jellemzi, mindenre van ideje. Tervét átlagosan 10 százalékkal szárnyalja túl. Igyekszik elérni a legjobb élmunkások színvonalát.

Önkiszolgálás

Az Aradeanca Allami Vállalat Rusu Sirianu utca 23 szám alatti egységében egyre nő az előfizetők száma a Scinteia, Előre, Neuser Weg, Flacara Rosie és Vörös Lobogó újságokra. Eddig Bakos Mária elvtársnő foglalkozott naponta a mintegy 75 újság szétosztásával. Az újságokkal részlegről-részlegre való járás bizony sok időt vett igénybe. Föder Károly technikus kezdeményezésére drótos újságállványt készített, ahova minden nap az előfizetők névsora szerint elhelyezték az újságokat. Az állvány a kapu alatt kapott helyet. A dolgozók, mikor munkahelyüket elhagyják, kivessék a számukra odakészített újságot. Bakos elvtársnőnek így nem kell naponta 30—40 percet veszítenie munkaidejéből. Lada Julia elvtársnő pedig, aki különben is a kapunál foglalkozott, pillanatok alatt elvezte az egész műveletet.

Válóban rövid séta volt. Alig másfélóra. S az idő alatt annyi mindent fogott be a szem, hogy egy oldalt lehetne írni róla.

A kezdet kezdetén Geszi György elvtárs megjegyezte:

— Annyi a rendelésünk 1960-ra, hogy azt sem tudjuk, hogyan tegyünk majd eleget valamennyinek... Számokat akar? azt is mondhatok... 82.000 nő ruhát, 120.000 férfi inget, 5.000 gyermekruhákat, 10.000 férfihadrógot szállítunk 1960 első felében. S ezek csak kiragadott példák.

Néhány perc múlva már jent vagyunk az első emeleten, a nagy gépek között. A szalagok teljes kapacitással működnek, nincs megállás, nincs szünet. Szinte percenként készül el egy-egy blúz, egy-egy ing...

Itt már két műszakban dolgoznak. Négy osztályon részlegesen, a női nehéz konfekció osztályon pedig teljesen két műszakra álltak át.

Az igazgató így szól:

— Egyre nagyobb a követelmény, egyre igényesebbek az emberek. Sok kell. És mindentől a jó. Nem is olyan régen Bukarestben nagy találkozó volt a textilgyárak küldöttjei, a nagykereskedelmi vállalatok megbízottai, szakemberei, di-

vattervezők és más könnyűipari dolgozók között. Bemutattak egy sereg ruhát, temérdek anyagot, új mintákat, modelleket. Kiállításokat rendeztek és százezer tételre kötötték szerződéseket. Botosani Borzsekből és Siltvanából, Buka-

rest Alpinist és Verona anyagokból készült konfekciókat kér. Minél többet és minél hamarabb.

A Konfekcióárugyárban számítottak erre. Már a nyár utóján elkészültek a rajzok, az első darabok, új ruhák új vonalakkal, a legkülönbözőbb változatban, szemnek tetszős kivitelezésben.

— Így várjuk az új esztendőt — hallom a háttal mögött.

— Bennünk nem érhet meglepetés, többre is képesek vagyunk.

Amolyan miniatűr dívatbemutatót tartanak éppen a tervezőosztályon. Ide benyitunk, hallgatagon végigszemléljük. Kék fehér csikos ruhában lü-

ben be egy leány. Ez lesz az új divat. Az anyag neve: Verona. Tervezte: Szabó Margit. És sorolhatnám tovább. A szép vonalú teltikabát, színváltó anyagból készült kabát és egyebek, amelyek január elseje után nagy tételben és még nagyobb

választékban kaphatók az üzletekben.

Az ablakkeretén túl szomorú téli jénnel hunyorog a nap. Itt bent tavasz van, világos, illatos tavasz. Úgy értem magam, mint jó gazda házában, aki ősszel a tére, télen a tavaszra gondolt. S most ezen a téli napon, a kisméretű „házi” bemutatón a közeledő télre ruházták a tavaszi leplet, mint ha csak egy ügyes kéz kíváncsiságából belelapozott volna az 1960-as naptár lapjába.

Pollák György elvtárs újdonságot mond:

— Jövőre elsőszöben készí-
tünk gyermekruhákat, fiuk-
nak, lányoknak egyaránt. Ez
kedves és keresett cikk lesz s

Rövid séta a Konfekcióárugyárban

Tanulnak a kollektivisták

Majlát községben a kollektív gazdaság tagjai elhatározták, hogy a téli hónapok alatt szabadidejükben különböző politikai és szakmai oktatáson vesznek részt, hogy ezáltal is gyarapítsák tudásukat. A kollektív gazdaság vezetőtanácsa és a pártbizottság vezetői körükkel együtt szervezte meg a politikai és mezőgazdasági szakanyagok előadásait. Esti tanfolyamot létesítettek a gazdaságban, melyen 60 kollektivistát vesz részt. Ezenkívül az ifjúság részére politikai kör létesült, amelyben nagyszámú fiatal kapcsolódott be. A mezőgazdasági szakoktatásra 80 kollektivistát jelentkeztet.

A szaktanfolyamokat Szilágyi I. mérnök tartja, aki vállalta, hogy 3 órát vezet a téli folyamán. Az egyik körben a kultúrtevékenység természetét tanulmányozzák, a másodikban az állattenyésztéssel kapcsolatos tudnivalókat sajátítják el, a harmadikban pedig a brigád és a csoportvezetők különböző szervezési, vezetési kérdéseit tanulmányozzák, hogy a jövő évben még nagyobb hozzájárulással irányítsák a rájuk bízott munkát.

A kollektív gazdaságban az egyik tanfolyamon a gyümölcsfák gondozását is tanulmányozzák. Nagyszámú kollektivistát vesz részt ebben a körben, mert a kollektív gazdaság az elmúlt napokban 400 darab gyümölcsfát vásárolt, a tagok pedig egyenlően mintegy 500 gyümölcsfát vettek.

A gazdaság vezetőtanácsa elhatározta, hogy kószárlónak részlegét létesít és tervbe vette mintegy 300 kószár elkészítését. A műhelyben előadásokon ismertetik a kószárlást. Így a jövő évben kiterjesztik a gazdaságnak ezt a mellékágát is.

Libus Györgyné

Hogyan gondozzák a lakásokat Aradon?

Az elmúlt években a dolgozók sokat bírálták az aradi néptanács lakásgazdálkodási vállalatát, az ILLA-t. Vaskos iratcsomó ennek a megmondhatója. Nincs szándékunkban eldönteni, hogy hány panasztevőnek volt igaza és hányának nem. Az viszont tény, hogy az államosítás után az ILLA-ra bízott épületek tulajdoni többsége rosszkarban volt. Egyrészt a háború okozta rombolások, másrészt a régi tulajdonosok hanyagsága, nemtörődősége, révén az épületeknek mindössze 16 százaléka volt kifogástalan állapotban, amikor az ILLA átvette. Az épületek 14 százaléka romokban hevert, jórésze meg alapos javításra szorult.

Noha a bérlet többsége ismerte ezt a helyzetet, alig számolt vele. Túrelmellenül kérte, sürgette az ILLA-t, hogy soron kívül javítsa meg a lakásokat. Egyesek új ajtókat, ablakokat akartak tetetni, mások a vasalókahly helyett cserépkályhát szereltetk volna és így tovább. A kérések nagyrésze indokolt volt, de azzal is számolni kellett, hogy valamennyit lehetetlen volt máról-holnapra teljesíteni.

14.000 helyiség — tízszerannyi gond

Az is igaz, hogy jövedék a lakásgazdálkodási vállalat azt sem tudta, mihez kezdjen. Kévsé anyagi alappal rendelkezett és még kevesebb tapasztalattal. Sokszor előfordult, hogy lakárekösség címén gyenge minőségű munkát végeztek. A vállalat vezetősége ideje nagyrészt a felek fogadásával az irodában töltötte, ahelyett, hogy rendszeresen ellenőrizte volna a közművesek, ácsok, asztalosok, szerelők munkáját. Az átalakítások, javítások lassan készültek el, egyes munkálatokat pedig meg kellett ismételni. Az elintézetlen kérések persze gyűltek; sürgették az

ILLA munkájának gyökeres megváltoztatását. Három évvel ezelőtt a városi pártbizottság ajánlataira a néptanács végrehajtó bizottsága átszervezte a vállalat vezetését s az új vezetőség élére Papp Andrást nevezte ki.

Az új vezetőség több hozzáértéssel, alaposabban végezte munkáját. Ma már az országos versenykiírás elnyerésére törekszik.

Amikor megkérdeztük, hogyan sikerült ideig eljutni, Papp elvtárs egy iratcsomót húzott ki a fiókból és elénk tette. A lapokban megjelent bíráló cikkek tartalmazta az iratcsomót.

Engem is elmarasztaltak jó néhányszor az egyes mulasztásokért. Nem tagadom, hiedeg zuhanóként hatott rám a bírálat. Az első pillanatban csak az objektív nehézségeket láttam, azt hittem, többre nem futja erőmből. Másnap azonban rádöbbentem, hogy a bírálat nagyrésze jogos, igazságos. Az új lakások építése nem az egyetlen mód a dolgozók lakáskörülményeinek megjavításához. Fontos, hogy a helyi alapokból minél több régi lakást tegyünk rendbe, ezért kell egyre gyorsabb és jobb munkát végeznünk.

A vállalat igyekszik eleget tenni a megnövekedett feladatoknak. Az idej tervét 10 hónap alatt teljesítette s figyelemre méltóan: a karbantartásra előirányzott 2.200.000 lejből 3.106.000 lej értékű munkát végzett el. Ezenkívül az épületek általános javítására a helyi és a központi alapból közel 3.000.000 lej került.

A lakók figyelmébe!
A közel hatmillió lej értékű munkával 2000 lakónak a kérését teljesítették. Az esetek nagy többségében a múlt örökséget, vagy az idő vasfogának nyomait tüntették el.

De nemcsak ezek okoznak gondot az ILLA-nak. Sajnos, egyes lakók felelőtlensége, hanyagsága sok kárt okoz, nagyok a rongálódások az épületeken. Találomra kiválasztunk néhány házat, meglátogatunk néhány lakót.

Az Ávrám lanceler 2. szám alatt az egyik új lakásban Botár Gyuláné bérlettel beszélgetünk.

A nagy, tágas lakás tiszta, mint a pohár.

Több, mint 20 esztendeje lakunk itt — mondja a háziasszony. — Annakidején a férjem kevés keresetnek negy-

része ráment a házba. De a tulajdonos soha még egy szegyet sem ártott be a lakásba. Így lassan-lassan kezdett roszkadozni. Az ILLA munkásai egy szép lakást varázsoltak a régi, rozoga helyébe. Parkettes lakást kaptunk, cserépkályhát raktak a szobába és a konyhába bevezették a vizet.

— Most mennyi házbért fizetnek? — kérdezzük.

— Keveset, mindössze 25 lej. Meg se érezzük.

— Republici 45. szám. Rendellen az udvara. Baloldalt egymás mellett sorakoznak a frissen javított, takaros kis földszintes lakások. Jobboldalt emeletes épület. Fenn a szövetkezet ékezdje, lent a Közelmezői Tröszt raktára.

Ratin Donița panasszal kezdte: — A tröszt tehergépkocsija jókora helyen leverte a javított falat, az ékezdé tyukketrecet állított fel a bejárat mellett. Az emeletről ledobták a szemé-

teket az udvarra.

Helyesen jár el a házbizottság elnöke, amikor elítéli a közvagyon rongálóját, a közbizottság ellen vétőket, akár lakók azok, akár kereskedelmi vállalatok képviselői.

Jellemző, hogy elsősorban azok hanyagolják el a lakásokat, akik a lakbért sem fizetik rendszeresen, mint Kozma Edit, a Coopmetál könyvelője. Az előszobája ajtaján két ablakkeret is üveg nélkül tángol. A külsőben szépen berendezett lakásra már rég ráért volna a festés.

Az aradi lakásgazdálkodási vállalat munkájában fordulat állt be az utóbbi években. A vállalat azonban még mindig gondokkal küzd, mert a feladatokhoz képest kevés a szakember, a javításokra előirányzott összeg sem elegendő. A városi néptanácsnak már most kellene gondoskodnia, hogy a jövővi költségvetésben növeljék az ILLA pénzalapjait. A lakók is sokat tehetnek a lakások jobb karbantartásáért, ha nem várnak mindent az ILLA-tól. Kövessék Buptea Ana néptanács képviselő kezdeményezését, aki az udvaron a többi lakó segítségével virágágyat készített és 40 gyümölcsfát ültetett el.

A lakók sok esetben saját erejükkel is el tudják végezni a kisebb javításokat. Az ILLA anyaggal, szakemberrel támogat minden ilyen akciót.

Nagy V. István
(Az Előreből)

A hét filmjei

A TARTOMÁNYI MOZIVALLALAT közli, hogy ezen a héten a következő filmek vetítik filmszínházaink:

DOZSA GYÖRGY filmszínház: Ma utoljára. NICOLAE BALCESCU filmszínház: A dzsungel könyve. HERBAK JÁNOS filmszínház: A két nyíl. I. L. CARAGIALE filmszínház: délelőtt 11 és délután 3 órakor: Halló, téves kapcsolás,

5. 7. 9 órakor: Fatima. IFJÚSÁGI filmszínház: Sombrero. SOLIDARITATEA filmszínház (Gáj): A boldogság ele. MAKSYM GORKIJ filmszínház (Mikela): Iván Brovkin házasság. PROGRESUL filmszínház (Ujarad): A seb hely. ILIE PINTILIE filmszínház (Mosóczi-telep): Csendes Don I. rész.

Hazai gépeken nagyobb a teljesítmény

Bunescu Eugenia, a TEBA-gyár szövőője hazai gépeken dolgozik.

— Öröm dolgozni rajtuk — mondja s míg a vetélővel bíbelődik, így folytatja — könnyű a kezelésük s ha baj is történik, rövidebb időt vesz igénybe rendbehozásuk.

A kiváló szövőő hónapok óta tervben felül teljesíti. Minőségi munkát végez. Szombatonként, amikor géptakarítás végett leállnak a hajlómotorok, olyan ügyesen forgolódik körülöttük, hogy öröm nézni.

...A napokban a novemberi teljesítményeket összegezték. A jók közül a legjobbak neve került ki a tiszteletdíjra. Bunescu Eugenia neve az első sorban olvasható, nem azért, mert neve „B” kezdő betűs, hanem

17 százalékos túlteljesítése miatt. Utána következnek Toderici Gizella 14, Kollmann Jozefina 13, Rauch Pál és Costin Elisabeta 8 százalékos túlteljesítéssel.

A modern technika egyik fontos problémája

A félvezetők alkalmazása

A napokban kezdte meg munkáját a fővárosban a félvezetők kérdésével foglalkozó tudományos értekezlet, amelyet az RNK Akadémiája hívott össze. Az értekezlettel kapcsolatban Eugen Badarau akadémikus, az Akadémia fizikai intézetének igazgatója az alábbi nyilatkozatot tette az Agerpres egyik munkatársának:

A félvezetők kérdése a mai tudomány és technika elsőrendű fontosságú problémája. A villamos árammal szemben tanúsított sajtósságai és egyéb tulajdonságai révén a félvezetők rendkívül fontos szerepet töltenek be a modern technikában: az automatizálásban és telemechanikában, a kö-

alajírásban, a rádiókészülékek és rádióelektronika, valamint az elektronikus számológépek, villamos hűtőszekrények stb. gyártásában. A félvezetőkkel ellátott készülékek kis térfogatukkal, alacsony előállítási költségükkel és csekély energiaigényükkel tűnnek ki.

Mint ismeretes, az RMP KV 1958 novemberi plenáris ülése az új technika ipari alkalmazásának kérdését vizsgálva, feladatul jelölte ki a félvezetők terén folyó kutatómunka fókuszát, hogy a technika ez az új ága minél nagyobb mértékben elősegítse a termelési folyamatok automatizálását. A plenáris ülés után az Akadémia elnöksége elhatározta, hogy a bukaresti fizikai intézet első sorban a félvezetőkkel kapcsolatos kutatásokra állítsa be tevékenységét. Az intézet ennek megfelelően mindenekelőtt szemléltető szervezett munkatársainak tájékoztatására s ugyanakkor újabb feladatokat vitt be munkatervébe a félvezetők technikájával kapcsolatban. E tekintetben értékes tá-

Tapasztalatcsere

A Muncipalul Pieler kisipari szövetkezetben Harna Iléana elmunkás hasznos tanácsokkal látja el Ardelean Aurort. Ez a „házi” tapasztalatcsere hozzásegítette Ardelean Aurort ahhoz, hogy átlagosan több mint 30 százalékkal teljesítse a havi tervét.

A modern technika egyik fontos problémája

A félvezetők alkalmazása

mogatásban részesültünk a szovjet tudomány részéről. Tudományos dokumentációt, könyveket és folyóiratokat kapunk a Szovjetunióból és az intézet kutatóinak küldöttéje Moszkvában és Leningrádban tanulmányozta a félvezetők technikai és gyakorlati alkalmazásait. Ertekezletünk célja, megvizsgálni eddigi kutatásaink eredményeit és kijelölni további munkánk irányvonalait.

Az értekezleten az érdekelte tudományos intézetek és gazdasági intézmények képviselőin kívül részt vesz a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának szaktudósokból álló küldöttsége is, élén E. Grossz professzorral, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagjával.

HIRDETÉSEK

Szimfonikus hangverseny

Az aradi Allami Filharmonia szimfonikus zenekara szombaton, december 12-én este 8 órakor a Kulturpalota nagytermében tartja az évad tizenegyedik szimfonikus hangversenyét. Vezényel Nicolae Brinzeu. Közreműködik Tadeusz Vronski hegedűművész (Lengyel NK).

Műsoron Hoinic: Divertimento vonósnézenarra; Mozart G. dur hegedűverseny; Schumann III. eszm. szimfónia.

Bérlet számára a 11. szelvény érvényes. Jegyek elővételben az ügynökségnél.

Népszerű szimfonikus hangverseny

Vasárnap, december 13-án, este 7 órakor az aradi Allami Filharmonia szimfonikus zenekara népszerű szimfonikus hangversenyt rendez. Vezényel Nicolae Brinzeu. Közreműködik Elena Botez szopránénekesnő, a temesvári Allami Opera szolista és Ioan Tiugea klarinétművész.

Műsoron Rimszkij Korsakov: Spanyol capriccio; Weber: első klarinétverseny; Ártak Verdi: Rigoletto, Rossini: Seviliai borbély és Offenbach: Hoffmann meséi című operából; N. Brinzeu: Román rapzódia. Jegyek az ügynökségnél.

A Prichindel bábszínház műsora:

Szombaton, december 12-én, délután 4 órakor: Pataniile unel papusi de lemn.

Vasárnap, december 13-án, délután fél 11 órakor: Punguta cu doi bani.

Délután négy órakor: Luminita în tara negurilor.

December 12-én, szombaton, fél 8 órakor: Marea aventura a lui Tom Sawyer.

December 13-án, vasárnap, fél 4 órakor: Taitun, este fél 8 órakor: Parlea leului.

A temesvári Állami Magyar Színház vendégjátéka

Szombaton, december 12-én a TEBA-gyár kulturtermében, délután 5 órakor és este 8 órakor: „Egőből pottyant vendég”.

Jegyek naponta reggel 10 órától déli 1 óráig és délután 4-től 7 óráig váltható a TEBA-gyár klubhelyiségében.

FIGYELEM!

Ne felejtse el, hogy csak ez év december 31-ig vásárolhat részletre ruhaneműt az ipari termékeket árusító HELYI KERESKEDELMi SZERVEZET üzletében

Általában tapasztalatlanul, hogy rajonunkban minden feltétel meg van ahhoz, hogy maradéktalanul teljesítsék az állati termékek szerződés kötésével kapcsolatos feladatokat.

Csupán az szükséges: a párt- és alapszervezetek irányítsák és mozgósítsák az állami gazdaságok és kollektív gazdaságok vezetőit, hogy tartsák tisztában a szerződés kötésével kapcsolatos feladataikat, adják át idejében a leszerződött állati termékeket. Törekedjenek arra, hogy év végéig minden állami és kollektív gazdaság maradéktalanul teljesítse ez irányú kötelezettségét. Illymódon hozzájárulnak a városi lakosságnak elegendő hús- és tejtermékkel való ellátásához.

Mindezekből kitűnik, hogy vannak még tennivalók az állati termékek szerződés kötésével kapcsolatos feladatok teljesítését illetően. A felszólalók vállalták, hogy intézkednek az állati termékek hozamának gyarapítása érdekében. Mica Stefan elvtárs, a fakerti kollektív gazdaság alapszervezetének titkára elmondotta, hogy haladéktalanul átadják a leszerződött sertéshúst az államnak. Pri-lac Iovita elvtárs, az ötvenes állami gazdaság igazgatója, a

elmúlt év folyamán és illymódon nagyobb mennyiséget adtak át az államnak. Az állami gazdaságokban csupán tíz hónap alatt 838 hektoliterrel nagyobb tehozamot biztosítottak, mint az elmúlt esztendőben. A kollektív gazdaságokban 11 hónap alatt több, mint egymillió liter tejt értek el, míg tavaly ugyanabban az időszakban csak 704.567 liter. Különösen a fakerti, mondorlaki, vingál és a kúrtosi kollektív gazdaságok dolgoztak eredményesen a téren.

Az elért eredmények elismerése, sem az állami gazdaságokban, sem a kollektív gazdaságokban nem sikerült elérni a tervszerűsített átlagos teljesítmést. Ez a magyarázata annak, hogy ez ideig nem teljesítették a szerződés kötésében vállalt kötelezettségeiket. A tehéntejnél például csupán 77 százalékkal teljesítették a felvásárlási tervet.

Mindezekből kitűnik, hogy vannak még tennivalók az állati termékek szerződés kötésével kapcsolatos feladatok teljesítését illetően. A felszólalók vállalták, hogy intézkednek az állati termékek hozamának gyarapítása érdekében. Mica Stefan elvtárs, a fakerti kollektív gazdaság alapszervezetének titkára elmondotta, hogy haladéktalanul átadják a leszerződött sertéshúst az államnak. Pri-lac Iovita elvtárs, az ötvenes állami gazdaság igazgatója, a

elmúlt év folyamán és illymódon nagyobb mennyiséget adtak át az államnak. Az állami gazdaságokban csupán tíz hónap alatt 838 hektoliterrel nagyobb tehozamot biztosítottak, mint az elmúlt esztendőben. A kollektív gazdaságokban 11 hónap alatt több, mint egymillió liter tejt értek el, míg tavaly ugyanabban az időszakban csak 704.567 liter. Különösen a fakerti, mondorlaki, vingál és a kúrtosi kollektív gazdaságok dolgoztak eredményesen a téren.

Az elért eredmények elismerése, sem az állami gazdaságokban, sem a kollektív gazdaságokban nem sikerült elérni a tervszerűsített átlagos teljesítmést. Ez a magyarázata annak, hogy ez ideig nem teljesítették a szerződés kötésében vállalt kötelezettségeiket. A tehéntejnél például csupán 77 százalékkal teljesítették a felvásárlási tervet.

Mindezekből kitűnik, hogy vannak még tennivalók az állati termékek szerződés kötésével kapcsolatos feladatok teljesítését illetően. A felszólalók vállalták, hogy intézkednek az állati termékek hozamának gyarapítása érdekében. Mica Stefan elvtárs, a fakerti kollektív gazdaság alapszervezetének titkára elmondotta, hogy haladéktalanul átadják a leszerződött sertéshúst az államnak. Pri-lac Iovita elvtárs, az ötvenes állami gazdaság igazgatója, a

elmúlt év folyamán és illymódon nagyobb mennyiséget adtak át az államnak. Az állami gazdaságokban csupán tíz hónap alatt 838 hektoliterrel nagyobb tehozamot biztosítottak, mint az elmúlt esztendőben. A kollektív gazdaságokban 11 hónap alatt több, mint egymillió liter tejt értek el, míg tavaly ugyanabban az időszakban csak 704.567 liter. Különösen a fakerti, mondorlaki, vingál és a kúrtosi kollektív gazdaságok dolgoztak eredményesen a téren.

Az elért eredmények elismerése, sem az állami gazdaságokban, sem a kollektív gazdaságokban nem sikerült elérni a tervszerűsített átlagos teljesítmést. Ez a magyarázata annak, hogy ez ideig nem teljesítették a szerződés kötésében vállalt kötelezettségeiket. A tehéntejnél például csupán 77 százalékkal teljesítették a felvásárlási tervet.

Teljesítsük maradéktalanul az állati termékek szerződés kötésével kapcsolatos feladatokat

— A rajoni pártbizottság bővített plenáris ülése —

Néhány nappal ezelőtt

a rajoni pártbizottság bővített plenáris ülést tartott, amelyen a párt- és állami aktivistákon kívül részt vettek az alapszervezetek titkárai, a községi néptanácsok végrehajtó bizottságainak elnökei, a GTA-k, és állami gazdaságok igazgatói, a kollektív gazdaságok elnökei.

A plenáris ülés napirendjén a következő kérdés szerepelt: Az állati termékek szerződés kötésével és felvásárlásával kapcsolatos feladatok teljesítése. Erről a kérdéssel Podoba Mitutin elvtárs, a rajoni pártbizottság titkára terjesztett előjelentést. A plenáris ülés elemezte, hogy állami és kollektív gazdaságaink miként teljesítették az állati termékek szerződés kötésével és felvásárlásával kapcsolatos feladataikat. Említette mellő, hogy az anygalkuti, vladimirescui, világosi és monostori állami gazdaságok teljesítették a hus átadására vonatkozó tervüket. Az ujaradi, csalái és ötvenes állami gazdaságok viszont lemaradtak. Ez a magyarázata annak, hogy december 7-ig a rajonban lévő hét állami gazdaság csupán 78 százalékkal teljesítet-

te ez irányú feladatát. A lemaradás oka, hogy egyes állami gazdaságok nem fordítottak kellő figyelmet az állati állomány fejlesztésére. Nem gondoskodtak arról, hogy minden 100 hektár föld után megfelelő mennyiségű sertéssel, szarvasmarhával és szárnyással rendelkezzenek. Pedig a mezőgazdasági dolgozók konstancai értekezletén hozott határozatok is utalnak az állati állomány szüntelen fejlesztésének jelentőségére és szükségességére.

A központosított állami alap-hoz a kollektív gazdaságok is hozzájárulnak. Kitént, hogy ott, ahol az alapszervezetek behatóan foglalkoztak a szerződés kötés kérdésével, a várt eredmények sem maradtak el. A szécsányi kollektív gazdaság például 100 sertés, 30 szarvasmarha, 100 juh és 200 bárány átadására kötött szerződést az állammal. A vladimirescui kollektivisták 100, a vingaiak pedig 450 sertésre kötöttek szerződést.

Kitént azonban, hogy a hus átadására vonatkozó évi tervet a kollektív gazdaságok sem teljesítették. Az a helyzet ugyanis, hogy 81 tonna hussal adósok maradtak. Ez a lemar-

dás főleg onnan ered, hogy a szerződés kötésével foglalkozó szervek nem dolgoztak megfelelően. Hiba az is, hogy a szarvasmarhák és juhok átadásával kapcsolatos szerződést az illető szervek csak májusban kötötték meg.

De nemcsak ez a magyarázata a lemaradásnak. A kollektív gazdaságok pártalapszervezetei nem mindenütt irányították megfelelően a vezetőtanácsokat, hogy kellő figyelmet fordítsanak az állati állomány fejlesztésére. Így egyes kollektív gazdaságok vezetőtanácsai, mint például a kúrtosi, fakerti, szentlányi, kistratosi, fisztkuti, alunisi és pankotjai — nem fordítottak kellő figyelmet az állati állomány fejlesztésére.

Ami a felvásárlást illeti, elmondhatjuk, hogy ez irányban sokkal jobb eredményeket értünk el: sikerült a tervet nemcsak teljesíteni, hanem lényegesen túl is szárnyalni. A kelő mozgósító és szervezőmunka nyomán a felvásárlási tervet 32 százalékkal túlteljesítettük.

Kitént, hogy mind az állami gazdaságok, mind a kollektív gazdaságok lényegesen több tehozamot értek el, mint az

A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

N. Sz. Hruscsov Kijevbe érkezett

KIJEV. (Agerpres). TASZSZ: N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára és a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, december 11-én Kijevbe érkezett. A szovjet kormányfőt az állomásra az Ukrán SzSzK Kommunista Pártjának és kormányának vezetői, valamint a dolgozók képviselői fogadták.

„Semmilyen nukleáris fegyvert nem szabad Adenauer kezébe adni!”

— Nagy-Britannia Kommunista Pártja Politikai Bizottságának nyilatkozata

LONDON. (Agerpres).

Nagy-Britannia Kommunista Pártjának Politikai Bizottsága nyilatkozatot tett közbe, és ebben határozottan tiltakozik az ellen, hogy Anglia nukleáris fegyvert a nyugatnémet hadseregnek. „Semmilyen nukleáris fegyvert nem szabad Adenauer kezébe adni! Hatálytalanítás a fegyverszállításra vonatkozó angol-német titkos szerződést!”

Az angol kormány az az elhatározása, hogy nukleáris töltetű távirányítással lövedéket bocsát Adenauer és a többi nyugatnémet militarista rendelkezésére — hangsúlyozza ezután a nyilatkozat — München óta a legnagyobb árusítás az angol néppel szemben.

„Nem szabad vesztegetni az időt. Valóra kell váltani a munkásmozgalomnak, Anglia egész népének azt az akaratát,

hogy az ország ne szállítson halált hozó nukleáris fegyvereket a náciaknak és a militaristáknak.”

Nagy-Britannia Kommunista Pártja felhívja a munkásmozgalom összes rétegeit, a békeharcosok valamennyi szervezetét, a volt front-harcosok szervezeit, hogy fogjanak össze és hozzák ezt a követelést a kormányhoz és a laborista párt végrehajtó bizottságának tudomására.

Száznolc laborista párti képviselő a parlamentben határozatot írt alá és ebben tiltakozik az ellen, hogy nukleáris fegyvereket szállítsanak Nyugat-Németországnak.

Az amerikai acélpárra konfliktusban továbbra sincs kilátás a megoldásra

WASHINGTON. (Agerpres.)

Az amerikai acélpárra dolgozó egyesült szakszervezete december 10-én javasolta a kohászati társaságoknak, hogy kössenek kollektív szerződést, amely az élet drágulásának hivatalos mutatószámait alapul véve előírja a bérek növelését, továbbá más juttatásokat is szívesen fogadna. A javaslatot november 7-ig, amikor az acélpárra munkásoknak a Taft-Hartley törvény értelmében fel kellett venniük a munkát. Ez a javaslat azonban hangzott el, hogy a szövetségi közvetítő ismét össze hívták a két felet, az új kollektív szerződéssel kapcsolatos megbeszélésekre. Az amerikai kormány mellől aggodalmaskodik, tekintettel arra, hogy az említett törvény által előírt határidő január 26-án lejár. De mindaddig nincs kilátás a meg egyezésre. A kohászati társaságok nemcsak elutasították a szakszervezet eddigi javaslatait, de még azt a kormányindítványt is, hogy a konfliktus megoldására egy harmadik fél tegyen ajánlásokat. Ezt az indítványt a szakszervezet elfogadta.

Miskolcon felavatták a román hősök emlékművét

MISKOLC. Az Agerpres tudósítója jelenti: Miskolcon december 10-én felavatták azoknak a román hősöknek az emlékművét, akik 1944-ben a szovjet csapatok oldalán harcolva, estelek a város felszabadításáért folytatott csatákban.

Az emlékmű előtt diszkrét sorakozott fel. A város sokszáz lakosa — dolgozók, főiskolai hallgatók és tanulók gyűltek egybe, hogy részt vegyenek az emlékműv felavatásán.

Az emlékmű felavatásán részt vettek: Dapsi Károly, a Magyar Népköztársaság helyettes honvédelmi minisztere, a megye és a város társadalmi és állami szervezeteinek számos vezetője, továbbá Némethy Béla, a Magyar Népköztársaság bukaresti nagykövete.

Ugyanízen részt vett a román költő László Tutoveanu vezérére, a Fegyveres Erők helyettes miniszterének vezetésével, Vasile Pogaceanu, a Román Népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több más tagja.

Fekete László, a miskolci városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke méltatta a szovjet és a román katonáknak a város felszabadításáért vitt hősi harcait. A román hadsereg hozzájárulása Magyarország fasiszta iga alól felszabadításához — mondotta Fekete László — jelentős láncszeme volt a két szomszédos és baráti ország népeit összekötő mély és őszinte barátságának.

Ezután leleplezték az emlékművet, amelyen az a felirat olvasható: „Kegelettel megőrizték azoknak a román katonáknak, a román nép fiainak az emléket, akik életüket áldozták a proletár internacionalizmus eszméjéért, országunk felszabadításáért. 1959. december. Miskolc város lakossága.”

Ezután felszólalt Lón Tutoveanu vezérére, a román költő vezetője, aki egyebek között ezeket mondta:

A ma leleplezett emlékmű, a román-magyar barátság és a tanujale kegyelettelővása a fasiszma elleni harcban a tájakon elesett román katonák emlékének. Az emlékmű leleplezése alkalmából a Román Népköztársaság dolgozói nevében köszöntet mondunk a Magyar Szocialista Munkáspártnak és a Magyar Népköztársaság kormányának az antihitlerista háborúban a Magyar Népköztársaság területén elesett román katonák emlékének megőrzéséért.

Virágkoszorút helyeztek el az MSZMP megyei és városi bizottsága, a megyei és városi tanács végrehajtó bizottságának tagjai, tömegszervezeti vezetők. Jelen volt Vasile Pogaceanu, a Román Népköztársaság budapesti nagykövete.

A fogadáson pohárköszöntőt mondott Lón Tutoveanu vezérére és Koval Pál, a városi pártbizottság első titkára.

A Szovjetunió népei meleg rokonszenvvel viseltetnek az iraki nép iránt

N. Sz. Hruscsov üzenete Kasszemhez

MOSZKVA. (Agerpres.) — TASZSZ:

Moszkvában közzétették N. Sz. Hruscsovnak, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének Abdel Kerim Kasszem iraki miniszterelnökhez intézett üzenetét. Az üzenet egyebek között hangsúlyozza, hogy Irak nincs egyedül abban az igazságos harcban, amelyet a függetlenségért, a békéért és a haladásért folytat. A Szovjetunió népei meleg rokonszenvvel viseltetnek az iraki nép iránt, amely a békeharc első soraiban halad és önfeledő küzdelmet vív szabadságáért és nemzeti függetlenségéért, a gyarmattartók és a reakciós erők őrjorlatával szemben.

N. Sz. Hruscsov üzenete válasza az iraki miniszterelnök üzenetére, amelyet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 42. évfordulójának emlékére részvét iraki kormánykudbottség nyújtott át Moszkvában. N. Sz. Hruscsov üzenete után rámutat arra, hogy az Abdel Kerim Kasszem ellen elkövetett merénylet kiváltotta az iraki nép összes barátainak mélyesége felháborodását, hangsúlyozza, hogy a szovjet emberek szívvel örülnek a miniszterelnök felgyógyulásának és bót az alkalmából jókívánságokat fejezik ki neki.

Az üzenet a továbbiakban sorban hangsúlyozza, hogy a semleges politikát folytató Irak és a Szovjetunió között őszinte és baráti kapcsolatok jöttek létre,

A kanadai miniszterelnök televíziós beszéde külpolitikai kérdésekről

OTTAWA. (Agerpres.)

John Diefenbaker, Kanada miniszterelnöke december 10-én beszédet mondott a kanadai televízióban. A miniszterelnök ismertetette a kormány álláspontját a nemzetközi kérdésekről. „Véleményünk szerint — mondotta — célszerűbb külön felvetni a nukleáris fegyverek leállításának kérdését, mint pedig az átfogóbb leállításának problémá részéket. Kanadának meggyőződése, hogy a nukleáris kísérleteket be kell szüntetni, s a kanadai költőiség éppen ezért szavazta meg az ENSZ-ben azt a közgyűlési határozatot, amely felkéri Franciaországot, hogy tekintsen el a tervezett szaharai atomfegyverkísérletektől.

A Kelet-Nyugat közötti kapcsolatokra utalva a miniszterelnök kijelentette, kormánya reméli, hogy a jelenleg kialakásban levő időpontról hamarabb kerül sor a csúcserkeztetle. A miniszterelnök befejezésül kijelentette, a kanadai

kormány mindent meg fog tenni, hogy véget vessen a fegyverkezési hajszának.

Togliatti az európai tőkés országok kommunista pártjai képviselőinek római találkozójáról

ROMA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának december 10-i ülésén Palmiro Togliatti, a párt KB főtitkára, jelentést terjesztett elő az európai kapitalista országok kommunista pártjai képviselőinek nemrégiben lezajlott római találkozójáról.

Togliatti egyebek között hangsúlyozta: „milyen óriási jelentőségű” az a körülmény, hogy a vita során közös álláspontot dolgoztak ki és fogadtak el a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiben, továbbá kidolgozták a kommunista pártok tevékenységének közös irányvonalát, amelyet a különböző országok konkrét feltételeiből kiindulva, az összes testvérpártoknak tovább kell majd fejleszteniük.

A kommunista pártoknak az európai tőkés országok valamennyi dolgozójához és demokratájához intézett felhívását kommentálva, az Olasz Kommunista Párt KB főtitkára a felhívásnak különösen azt az elvi jelentőségű tételét emelte ki, miszerint a szocializmus felé irányuló mozgalom egyben és demokratikus fejlődés

távlataival. Hangsúlyozta, hogy ez a tétel ésszerűen kifejezésre juttatja az értekezleten megnyilvánuló nézetazonosságot. Togliatti rámutatott arra, hogy az Olasz Kommunista Párt már a VIII. kongresszuson, 1956-ban leszögezte álláspontját ebben a kérdésben és lényegében már a kongresszus előtt kidolgozta és követte ezt az elvi tételt. A Központi Bizottság a IX. pártkongresszus előkészítésére kidolgozott tételt tovább fejlesztik ezeket a tetteket.

Togliatti a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a római értekezletet a kommunista pártok közötti kétoldali és többoldali kapcsolatok elve alapján szervezték meg. Mint ismeretes, a Tájékoztató Iroda 1956. évi megszűnése után ilyen gyakorlat alakult ki. Ilyenformán a kommunista pártoknak módjuk van arra, hogy eszmecsere folytassanak, megvitassák a kérdéseket és kidolgozzák álláspontjaikat, tiszteljenek továbbá valamennyi kommunista párt függetlenségét, saját politikai irányvonalának kidolgozásában.

A római értekezletet hosszú ideig kísértették elő — mon-

dotta Togliatti. — Az előkészületek már 1958-ban megkezdődtek az olasz és a francia kommunista párt képviselőinek kétoldali tárgyalásaival.

A római találkozó általános jelentőségéről szólva Togliatti rámutatott arra, hogy 17 párt részvétele lehetővé tette a jelenlegi nemzetközi helyzet közös elemzését és értékelését és azt, hogy együttesen megvizsgálják mindazokat a nagy lehetőségeket, amelyek a kommunista és munkáspártok mozgalma előtt nyílnak az eddigiekhez még nagyobb arányú akciókra, a béke, a demokrácia, a jólét és a szocializmus érdekében.

Jules Moch Londonban

LONDON. (Agerpres.) —

Jules Moch, Franciaország volt képviselője az ENSZ Leszerezési bizottságában, Londonba érkezett.

Mint az angol külügyminisztérium szóvivője sajtóértekezleten kijelentette, Jules Moch utazásának célja egybenhangolni a nyugati hatalmak álláspontját a tiz ország leszerezési bizottsága munkálatainak megkezdése előtt. Mint ismeretes, ennek a leszerezési bizottságának 1960 januárjában kell megkezdnie tevékenységét. A Daily Worker diplomáciai hírmagyarázójának véleménye szerint, Jules Moch egyben tájékoztatja az angol kormányt Franciaországnak arról a szándékáról, hogy 1960 februárjában atombomba-kísérletet hajtsa végre a Szaharában s hogy a francia kormány nem szeretné, ha a leszerezési bizottság előtt kezdené meg munkáját.

Néhány mondatban

FRANCIAORSZÁGBAN ismét 10 százalékkal növekedtek a lakbérek. Csúpn 5 hónap alatt a lakberek összesen 21 százalékkal emelkedtek. 1956 óta ez az emelkedés 52 százalékos.

KEPZŐMŰVESZETI kiállítás nyílt meg december 10-én Szófiában. A kiállításon a bolgár képzőművészek legutóbbi alkotásai közül 300 legjobb festmény, grafika munka és szobor látható.

A CAPE CANAVERAL-i amerikai kísérleti lőtéren újabb sikertelen rakétakísérlet történt Titan típusú rakétával. A rakéta nem indult el a kilövő pályáról. Ugyanilyen típusu

Új kormányintézkedések Kubában

HAVANA. (Agerpres.)

A kubai lapok beszámolnak azokról az új kormányintézkedésekről, amelyeknek célja megővni az országot a külföldi társaságok kubai fiókja által folytatott alánaknőz tevékenységétől. Fidel Castro kormánya december 9-én törvényerőre emeltet, hogy a devizakivitel az országban.

Egy másik törvényerőre emeltet igen komoly ellenőrzés joghatóságát irányozza elő az importárak tekintetében, hogy illy módon óvja meg a kubai árukat a külföldi termékek konkurenciájával szemben.

Válságban a török mezőgazdaság

ANKARA. (Agerpres.)

Az ENSZ egyik szervének jelentése szerint a török gazdasági életben és különösképpen a mezőgazdaságban fokozódik a válság az ország 77 millió hektárnyi összterületén csúpn 16,4 millió hektár művelnek. Az egyik török lap hangsúlyozza, hogy a válság okai a mezőgazdasági eszközök elavultsága,

Kazahsztánban nagyarányú kísérletek folynak a mezőgazdasági munka automatizálására

Eredményesen próbálták ki a világ első önműködő traktorát

ALMA-ATA. (Agerpres.) — TASZSZ:

Kazahsztánban befejezték a világ első önműködő traktora kipróbálásának 1959 évi programját. Az őszi szántásnál egyszerre 12 önműködő traktor próbált ki. A hernyótípus traktorok egymásután haladtak csúpn egyenlően traktorista irányításával. Az önműködő traktor prototípusát Ivan Loginov traktoros készítette el. A fel-

láló ma a Kazah SzSzK Tudományos Akadémiája mellett működő mezőgazdasági gépesítési és villamosítási intézet tudományos kutatója.

Loginov traktorát sikeresen próbálták ki a gabona betakarításánál is.

A Kazah SzSzK-ban egyébként széleskörű kísérletezés folyik a mezőgazdasági termelőmunka automatizálására.

A NATO katonai parancsnokai keveslik a fegyverkezési kiadásokat

— Ülészék Párizsban a paktum katonai tanácsa —

PARIZS. (Agerpres.)

A France Presse közlése szerint, a NATO katonai tanácsa december 10-én összeült Párizsban, hogy jelentéseket terjesztessen a tanács első ülésére. Az ülészakot december 15. és 17. között tartják meg Párizsban.

Noha részleteket nem hoztak nyilvánosságra, a jelentések

tartalmát illetően, a NATO parancsnokok legutóbbi nyilatkozatából kitűnik, hogy az északatlanti katonai paktum első ülészaka különösen a NATO-tagállamok katonai költségvetésének növelésére kívánja helyezni a hangsúlyt. Ezzel kapcsolatban figyelemreméltó a France Presse hírgyűnköség megjegyzése, miszerint a NATO katonai parancsnokai a rendelkezésre álló eszközök gyengesége miatt siránkoznak és ép-

pen ezért a nukleáris fegyverkezésre szánt alapok növelését szándékoznak kérni.

Politikai megfigyelők úgy vélik, hogy a küszöbön álló ülésszakon az Egyesült Államok felkéri majd szövetségeseit, hogy nagyobb részt vállaljanak a „Nyugat védelméért” szolgáló költségekben. Egyéb-ként Douglas Dillon amerikai helyettes külügyminiszter hasonló szellemben nyilatkozott Londonban.

Nyugati életforma

Nagy képhamisító társaságot leplezték le New York-ban

NEW YORK. (Agerpres.) Amerikai lapjelentések szerint, a newyorki rendőrség nemrégiben leplezte az egyik legnagyobb képhamisító társaságot. Két kereskedőt letartóztattak, 400 Rembrandt és Picassó aláírást viselő festményt elkoboztak. A Metropolitan múzeum és a newyorki jelenkori művészeti múzeum szakértői megvizsgálták a képeket s ki-

jelentették, hogy valamennyi hamis. A rendőrségnek egyelőre nem sikerült megállapítani, hogy hány ilyen „remekművet” adtak el valódi festményként. A két letartóztatott kereskedő 100—400 ezer dollárt kért egy-egy Rembrandt és Picassó vagy más nagy festő alíráásával ellátott hamisítványért.

— Gyorsan, gyorsan vessünk fiurkot a nyakára, mert különben még véget vet minden háborus lehetőségnek.

(Bejer Red, német karikatúra rajza)

KÉPBE NÁSBAN KÉPBE NÁSBAN KÉPBE NÁSBAN

Milyen lesz a IV. Lunnyik?

Az űrhajózás egyik fontos célkitűzése, hogy az ember először legközelebbi égitest-szomszédunkra, a Holdra jusson el. Ehhez azonban a Holdról többet kell még tudnunk, mint jelenleg. A szükséges ismeretek megszerzését olyan mesterséges holdról várhatjuk, amely nem Földünk, hanem Holdunk körül fog keringeni, mégpedig úgy, hogy pályája a Hold sarkait felelt halad át. E szerkezet pályájának a Holdhoz közel kell

húzódnia, hogy a műszertartály fényképezőgépei részletekben gazdag fényképeket készíthessenek. Figyelembe véve a Hold hegyeinek magasságát — amelyek közt 9000 méteres is akad — a pálya magasságát például 30 kilométerben rögzíthetjük. Ebben az esetben a Hold mesterséges holdjának keringési ideje 1 óra 51 perc. Ha ezen a mesterséges holdon ember is tartózkodna, minden olyan alak-

zatot észrevehetne a Holdon, amelynek mérete meghaladja a 3,8 métert. Mivel a Hold mérete a Földénél kisebbek (a Föld átmérője közel 13.500, a Holdé csak 3476 kilométer), a láthatár is kisebb a Holdon, mint a Földön. Az ilyen pályán haladó mesterséges holdról akár az emberi szem, akár a fényképezőgép lencséje mindössze 6 perc 24 másodpercen át láthatna valamilyen felületi képződményt.

zó égitestek esetében. A légkör nélküli égitesteknek a leszállás szempontjából az az előnyük van, hogy ott nem kell számolni a rakétának a surlódásból eredő felmelegedésével.

Melyik a legfantasztikusabb űrhajózási terv?

Az űstökösök mesterséges kísérőnek létrehozása. Mint tudjuk, az űstökösök olyan, a Nap körül keringő kistömegű testek, amelyek napközben csóvát fejlesztenek. Az űstökös kis tömegénél fogva képtelen azonban arra, hogy a műszertartály mesterséges holdként magával ragadja. Ezért ezek mesterséges kísérőjét az űstökösével megegyező pályára kell feljutatni, úgy, hogy az az űstökös közelében tartózkodjon. Az ilyen vizsgálatok egyelőre a távoli jövő birodalmába tartoznak, de megvalósulásuk esetén sok hasznos ismeret juttatnak bennünket.

Felhasználhatók-e a bolygók természetes holdjai a kozmosz meghódításában?

Ami a Földet illeti, ennek Holdja jelentős szerepet játszik majd a bolygók elérésében. Szó volt már az űrállomásról, amely a régebbi tervek szerint a bolygóközi szálló-pályaudvar szerepét töltötte be. Erről azonban valószínűleg le kell mondani azoknak a sugárvezetékeknek a létezése miatt, amelyeket a legutóbbi űrhajózási kutatóeszközök fedeztek fel. Ezek szerepét valószínűleg a Föld természetes Holdja játssza majd. Ennek előnye lesz az is, hogy a Holdra vonatkozó kis sebességi sebesség mellett a Holdon gyenge vonzás — a földnek körülbelül egyhatoda — is uralkodik, azaz itt nem lesz súlytalanság, mint az űrállomásokon.

Milyen közvetlen célokat szolgálnak a szputnyikok és a lunnyikok?

Az ember először a mindenségben. Segítenek felderíteni az itt uralkodó viszonyokat, ami egyrészt bővíti ismeretünket az anyagról, a bennünket körülvevő térről és legközelebbi égitest-szomszédunkról, valamint előkészítik az ember személynél utazását a mindenségbe. Ugyanakkor segítenek megismerni a Föld légkörét, alakját, a Földünket érő kozmikus hatásokat. A mesterséges holdak pedig egyengetik az utat a televíziós világadás felé is. Mindezek mellett már az eddigi kutatások eredményei is egy sereg tudományt a megfigyelő tudományok szintjéről a kísérletező tudományok magasabb színvonalára emelték.

A napokban új üzlet nyílt a város központjában. Az eddigiektől elüt ezernyi színben tündöklő kirakatával és hatalmas, díszes bejáratával.

A járókelőket, különösen a fiatalabb korosztályt ellenállhatatlanul csalogatja a változatos kirakat. A 4-5 év körülieket de még a 10-12 éves gyermekeket is csak nehezen lehet rávenni, hogy megváljanak a sok játékkal megrakott kirakattól, amelyet öltözetesen megoldott röszelángoknál mancsát melegtől nyuszi díszít, a kis vonatolt s a többi szórakozást nyújtó sok-sok játéktól.

A játékboltban a napokban varázslatos a főterre Télielő hírnökei. Ha a gyermekek köszöntet akarnak mondani a meglepetésért, a Helyi Kereskedelmi Szervezet munkaközösségét illeti a köszönő szó, hiszen a szervezet dolgozóit gondoskodtak arról, hogy gyermekekhez illő, sok játékkal önműt üzletben vásárlhassák ki a legszebb téli ajándékokat. Szívből határozta el magában egyik, vagy másik édesanya, például azt, hogy a kis

EGYMÁS MELLETT

Véletlenül bukkantam rájuk a Preciziában. Simolan Péter, a részleg vezetője, csak úgy meneközben mondta:

— Házasítások, egymás mellett dolgoznak. A nagy teremben kicsiny műszerek, csavarhúzó, nagyítóüvegek, finomművi, arany-színben villódzó fogaskerekek, pici gépek s az asztalokon futószalag-szerűen vándorolnak az órák. Sok mindent lehetne írni e szép órágyárról s mégis ezt a házaspárt választottam ki: hadd mondják el ők álmaikat, terveiket, valljanak egy csipetnyi szakmájukról, életükéről, hisz jó ideje már, hogy egymás mellett élnek és dolgoznak.

Lebovits Béla, a férfi, szőke, hajú, kékszemű, közepetérmetű fiatalember. Mozgékony, keze ügyes s elejtett szavaiból az derül ki, hogy nagyvonalú szereti szakmáját.

— Megvallom, hogy az ébresztőórák szerelésében a feleségem ügyesebb. En most tanultam. A karórák javítását. Szeretek a parányi alkatrészekkel dolgozni. Ott az enyém az első. De azért ketten megcsináljuk a magunkét és éppen most számoltam össze, hogy a múlt hónapban is 700 órát szereltünk lejenként.

Az asszony a számlapra erősíti fel a mutatót, egész figyelme oda összpontosul, de azért a lélegzétvételnél szünetben csendesen megjegyzi:

— Nemcsak a munka közös, hanem a tervek is. Tervek? Eltelik néhány perc s amikor a férfi szöszlőre nyitná ajkát, az egyik ébresztőóra csörögni kezd. Rögön odakap, elcsavarja a fényes mutatót s elmosolyodik.

— Hát igen, a feleségem jól mondta, hogy tervek. A nyáron a tengeren jártunk s ott fogamzott meg az ötlet, hogy amikor visszajövünk, elkezdünk gyűjteni egy motorkerékpárra való... Jövőre be akarjuk járni az országot... Látni, az épülő városokat, a nagy munkatereket, a gyönyörű tájakat, megnézni Moldovát és a békási vízierőművet.

Olyan lelkesedéssel mondja,

hogy szinte beleszúr a szemébe is egy percre megáll a toll. Arra gondolok: ma már nincsenek megvalósíthatatlan álmok, — ma minden lehetséges. A boldogság a munkában acélosodik s a hétköznapiakban nagyon sok az ünnepi vonás. A fiatal házaspár itt tölti le élet nagy részét a gyárban. Sok gondtal, ügyesen készítik az ébresztőórákat. S a munkában nemcsak az órákat adogatják egymásnak, — hanem a szavakat is, melyeket a gondolatok érleltek meg.

— Több, mint 2000 lejt kezesünk — mondja az asszony — s ezt az összeget beosztással költjük el.

Kimutatásokat, grafikonokat böngésznek az irodában, követem hónapról-hónapra a házaspár teljesítményét. Elégedtem távozok s ismét ott állok a szerelőasztal előtt.

— Béla, légy szíves hozzájárulj a munkát — mondja az asszony

és szépen tovább csúsztatja az utolsó összeszerelt órát.

S míg a férfi a raktárban jár, az asszony vall csendesen életéről, munkájukról.

— En itt tanultam a szakmát, a férjem később került ide. Nem mondom, hogy nem fér ránk egy-egy kis tanulás, de erről nem panaszkodhatunk, mert munkatársaink igen nagy szeretettel vesznek körül... Van, amikor visszakerül egy-egy óra, javítani, igazítani kell rajta s olyankor az asztal mellett összehajolunk s megtárgyaljuk, hol követünk el a hibát.

Aránylag kevés szerszámmal dolgoznak, mert csak a két utolsó munkafázist: az órák beindítását és a tokba szerelést végzik. Viszont mindkettő kényes és sok jó izlést, ügyességet követel. Ezek az utolsó simítások s ezektől függ, hogy jól jár-e az óra, hogy mutató-e az ébresztő. S ő ketten, egymás mellett végzik ezt az egyszerűnek tűnő, de mégis bonyolult munkát, sokszor évődve, olykor-olykor bosszusan, de töretlen kedvvel és tapasztalatokkal gazdagabban.

A férfi visszatér, hozza a munkát, leül az asztal mellé és csendesen megjegyzi:

— Indulunk.

A szó elhalkul, csak a kezek mozognak s a néma, mozdulatlan fogaskerek életre kelnek, titkárolva jelzik a percek múlását. Egymás mellett, összeszokottan dolgozik két fiatal, akik a munkában is, az életben is, azonos célokat küzdenek.

b. z.

Csúcsteljesítmények az állatvilágban

Ha a csúcsteljesítményekről beszélünk, általában a sport és a tudomány, vagyis emberi erőfeszítések kimagasló eredményeire gondolunk. Azonban az állatvilágban is találunk olyan számokat, amelyek megérdemlik a rekord, a csúcsteljesítmény elnevezést.

Vegyük például a vadállatokat. A tigris vagy az oroszlán öt méteres ugrásra már egyszerű eredménynek számít. Ez testhosszához mintegy háromszoros.

Az állatok izlelő érzéke rendkívül fejlett. Egy pillangó 300 liter vízben is megérzi az egy-

gramm cukortartalmat, míg az ember ezt a cukormennyiséget már egyegyed liter vízben feloldva is alig érzi.

Egy jól megtermett róka testsúlya hét kilogramm, a medve eléri a 250 kilogrammot, az elefántoknál viszont a 30 ezer kilogrammos testsúly sem ritka. De ezek a számok valóságos eltörpülnek a kékbálna súlya mellett. A tengernek ez a halórája sokszor 100 ezer kilónál is nehezebb. Egyetlen szeme, a szive hat, hat és fél mázsát nyom, ami nyolckilenc ember testsúlyával egyenlő.

Új játékbolt

Évi az idén kockajátékot, Gyula meg motoros repülőgépet kap, amikor a boltba lép, s

meglátja a sok érdekes játékot, nem is tudja, melyiket válassza, ezért újabakkal telíti

Ha megnézők, sojór lesznek!

(Kelen Ferenc felvétele)

meg az ajándécsomagot. A gyermekek legnagyobb öröme az, a téli alatt majd nemcsak a megígért játékot találják, de alaguton áthaladó vonatot s a kislányok talán még egy-egy gyűrődésként is a hozzá való kellekkel.

Nehéz lenne felsorolni, mi minden kapható az üzletben, hiszen közel háromszázféle játék alatt roskadoznak a polcok.

Az iskolás gyermekek a kartonpapírból kivágható és összehajlítható játékokat keresik. Sokszor annyi a vásárló, hogy alig lehet mozogni a boltban. Az apróságok a mamákkal, édesapákkal jönnek. Azok járnak a legjobban, akiket a nagymama vezet kézenfogva. A nagymamák ugyanis majd minden kívánságot teljesítenek. De megfordulnak az üzletben nagyobbacska gyermekek is, akik önállóan válogatnak a sok kárpékony, kifestő könyv között. Meglepetést készítenek ők is kislányuk számára.

Czakó Margit

Mi következik ez után?

Feltehető, hogy olyan, néhány száz tíz kilogramm súlyú műszert szállító Föld-Hold szputnyik, amely a III. Lunnyikéhoz hasonló, azonban kis géizöltésű rakétákkal bizonyos

igaz módosítható pályán halad majd. Ennek az a szerepe, hogy a „közvetítő állomás” szerepét töltsse be, vagyis a Hold mesterséges holdja által gyűjtött adatokat átvegye,

majd földközbe érve, azokat leadja. A pálya módosítása során szerzett tapasztalatokat esetleg fel lehet használni a Mars- és Venus-rakéták irányításában is.

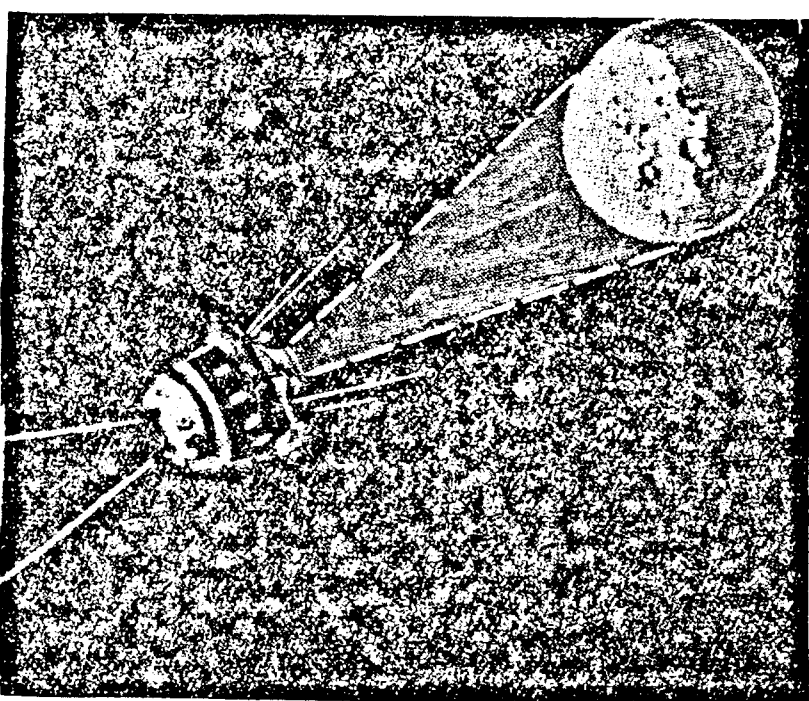
Milyen lesz az első Venus-rakéta útja?

Az első Venus-rakéták ugyanúgy műszerek testek lesznek, mint a Holdat kutató szerkezetek. Útjuk megvalósítása hasonló feladatok megoldását kívánja, mint a Hold megközelítése. A rakéta pályáját azonban könnyebben lehet kialakítani. Természetesen a Venusnak a Holdnál sokszor nagyobb Földtől való távolsága miatt, sokkal hosszabb lesz az eléréséhez szükséges idő, mint amennyi idő alatt a Holdig juthatunk. A Venus eléréséhez mintegy 81 napra van szükség. Ilyen nagy — többször tízmillió kilométeres — távolságra különösen a rádióösszeköttetés jeleni nagy nehézséget, mert a jelek sokat veszítenek erősségükből. Az is gondot okoz, hogy a Venusból visszatérő rakéta első fordulata végén nem találja a „helyén” a Földet, ugyanis a Föld a kilátások elfoglalt helyétől a nap körüli mozgása miatt eltávolodik. Legközelebb akkor kerülhetnek egymással szoros közelségbe, mikor a rakéta 9 fordulót tett már. Ehhez éppen négy év szükséges.

Eppen ezért nem lehet arra szorítkozni, hogy kivádjuk ezt a találkozást, a rakéta adatainak átvitelére. Vagy olyan hir-

közlési rendszert kell kidolgozni, amely képes az adatokat ilyen nagy távolságra is továbbítani, vagy pedig az utolsó fordulaton olyan rakétát kell alkalmazni, amely a Földről kapott parancs alapján úgy tudja pályáját módosítani, hogy a rakéta már első fordulata alkalmával földközbe kerüljön.

Az ember első utazása a Vé-

Hogyan fényképezte le a Holdat a harmadik Lunnyik

Milyen célt szolgál az űrállomás?

Orálomásoknak azokat az emberlaktá mesterséges holdakat nevezzük, amelyek 1000 kilométernél nagyobb magasságban keringenek a Föld körül. Ezek súlya már több ezer tonna lenne. Az űrállomások a régebbi tervek szerint a Naprendszer égitestjei felé vezető utazások „szállópályaudvarai” lennének.

Megépítésüket azért tervezték, hogy a Föld elhagyásához szükséges 11,2 km/mp-es második kozmikus sebességet a távoli térségbe induló rakéták két „ugrással” érhessek el. E szerint először a mintegy 8 km/mp sebességgel a Föld körül keringő űrállomásra menének fel, majd a rakéta üzemanyaggal való feltöltése után

egy újabb ugrással elérnek a szükséges utazási sebességet. Visszatérőkor a rakéták ugyanúgy az űrállomáson kötnek ki. Róluk a rakéta egyes alkatrészeinek feljutása után ismét távoli utakra indulhat. Emellett az űrállomás fizikai, élettani és még több más kísérleti laboratórium számára is szállást adhatna.

Mit lát az első ember, aki kijut az űrbe?

Az ember magassági rakétával juthat ki a világűrbe, hasonló pályán, mint az eddig is közeledő, kísérleti kutyákat szállító rakéták. Ez a tartózkodás azonban elég rövid. Hosszabb időre a Föld körül keringő mesterséges Hold biztosítja majd az ember számára a világűrben való tartózkodást. Ez az utas már a mintegy 15-20 kilométer magasságtól körülfekete égbolttól lát, mert maga mögött hagyja a légkör jelenléte részét, amely a Földön a nappali ég kék színét okozza. Ezért a csillagokat nappal is láthatja és közvetlenül

szemlélheti, hogy a Föld valóban gömbölk. Ha mesterséges holdjának pályája 15-20 ezer kilométer magasságban húzódik, a Földet teljes egészében láthatja, mint az égbolton lebegő fényes gömböt. Ugyanakkor láthatja a Napot és a Holdat is az égbolton a csillagok mellett. Bizarra látvány lesz ez, különösen, ha meggondoljuk, hogy a fényes csillagokat a Nap környezetében is láthatja. A csillagok jénye út nem fog pislikolni, mint a Földön, mert nem lesz lég-

kör, amely ezt a jelenséget létrehozza.

Ugyanakkor a mesterséges hold emberi utasa számára sokkal gyorsabban változnak majd a „nappalok” és az „éjszakák”, mint a Földön. Ha a mesterséges hold olyan pályán halad, amelyen keringési ideje 127 perc, akkor a nappal tartama 90, az éjszaka pedig 37 perc lesz. Nappal akkor lesz ezen a mesterséges Holdon, amikor a Földnek azon az oldalán tartózkodik, amelyet a Nap megvilágít, éjszaka pedig akkor, amikor beemel a Föld által létrehozott árnyékba.

A járókelőket, különösen a fiatalabb korosztályt ellenállhatatlanul csalogatja a változatos kirakat. A 4-5 év körülieket de még a 10-12 éves gyermekeket is csak nehezen lehet rávenni, hogy megváljanak a sok játékkal megrakott kirakattól, amelyet öltözetesen megoldott röszelángoknál mancsát melegtől nyuszi díszít, a kis vonatolt s a többi szórakozást nyújtó sok-sok játéktól.

A játékboltban a napokban varázslatos a főterre Télielő hírnökei. Ha a gyermekek köszöntet akarnak mondani a meglepetésért, a Helyi Kereskedelmi Szervezet munkaközösségét illeti a köszönő szó, hiszen a szervezet dolgozóit gondoskodtak arról, hogy gyermekekhez illő, sok játékkal önműt üzletben vásárlhassák ki a legszebb téli ajándékokat. Szívből határozta el magában egyik, vagy másik édesanya, például azt, hogy a kis

Hogyan térhetünk vissza a Földre?

Abban a pillanatban, amint a kozmikus jármű belemérül a légkörbe, a surlódás hatalmas felmelegedést eredményez. Ezért égett el pályafutásának végén minden eddigi mesterséges hold.

A feladat tehát az, hogy megmeneküljünk a járművet a magas hőmérséklet miatt fenyegető pusztulástól. Ezért a visszatérő járművet le kell fékezni, hogy ezzel is csökkentjük a surlódást, valamint gondoskodni kell a keletkező hőmennyiség elvezetéséről, azaz a jármű hűtéséről. A visszatérő járműben tehát fékezőrakétának és a hűtést biztosító berendezésnek kell lennie. Ezeknek a szerkezeteknek az alkalmazása azonban jelentősen megnöveli a felbocsátandó rakéta utolsó fordulata súlyát s ennek folytán a visszatérő mesterséges hold felbocsátásához nagyobb

teljesítményű rakétára van szükség, mintha vissza nem térő holdat lőnének fel.

Ezenkívül a visszatérő mesterséges holdnál mindenfajta forgást és rendellenes mozgást ki kell küszöbölni, különben a

Hogyan mozog majd a kozmikus jármű?

A Hold, vagy más távolabbi égitestek felé hasonló mozgást végez majd, mint az eddigi rakéták. Felgyorsulása után lendületénél fogva kering a Föld körül, mint az ember nélküli mesterséges holdak.

Más lesz azonban a helyzet, ha a rakéta idegen égitesten kívülnél szállni. Ennek a leszállásnak a menete kétféle lehet, aszerint, hogy a célú válsztott égitestnek van-e légkör vagy sem. Ha a cél-égitestnek légköre van, akkor a rakétát kezdetben fékezik, ha-

sonló módon, mint a Földre való visszatérésnél. A fékezés során a rakéta egyre veszít magasságából, majd találkozik a légkör sűrűbb rétegeivel. Sebessége ekkorra már óránként néhány száz kilométerre csökken. Ilyenkor a rakéta felhasználja szárnyfelületeit és repülőgéphez hasonlóan szállhat le.

Ha a cél-égitestnek nincs légköre, akkor a leszállásról egész fékezés rakétával kell megoldani, mert nem lehet felhasználni semmiféle felhajtó erő, mint a légkörrel rendelke-